

AZ ÖREGÚR LÁTOGATÁSA

Galambos Viktor

Teljesen besötétedett, mire a Jénai leágazáshoz értünk a régi autópályán, amit még Hitler idejében építettek, de német alapossággal, negyven év után is gödörmentes, úgy hogy simán elhaladtam a Jénai lejárattal mellet. Most mit csináljunk, ki tudja, milyen távolságra van visszafordulási lehetőség? Sehol egy lélek, az úton senki, gondoltam megfordulok. Az úton tényleg senki nem volt a rendőrön kívül, aki megállított és megkérdezte, hogy hol fordultam vissza. Elkövettem a hibát, németül feleltem neki, hogy itt a közelben, szabálytalanul. — „Gondoltam — mondta a rendőr —, mert szabályosan innen tíz kilométerre lehet visszafordulni, és azt két-három perc alatt nem lehet megtenni még repülőgépen sem. De mivel őszintén bevallotta, a minimális büntetést szabom ki, húsz márkát.”

Húsz Kelet-Német márka tényleg nem nagy pénz, szó nélkül leszurkoltam, és menni akartam az utamra, mert így is késő volt! De ez a rendőr német, tehát megmagyarázta, hogy nem is büntetést fizettem, hanem „Rend Pénzt”, aminek az a célja, hogy megtanuljam, mit nem szabad elkövetni. Aztán szép komótosan elővette a közlekedési törvényt, és sorjában felolvasta a cikkelyeket, amiket nem vettem figyelembe. Ez jó negyed óráig tartott, azután kiállította a nyugtát a húsz márkáról, csak aztán indulhattam. Nagy nehezen eligazodtam a városban, megtaláltam a barátaink lakását. Csengetésemre Gréthe nyitott ajtót, de legnagyobb megdöbbenésemre nem engedett be, hanem ara kért, üljünk vissza az autóba, és ő is beült mellénk. Megkért, indítsam be a motort, közben látta rajtam, hogy meg vagyok rökönyödve, nem értem az egészet.

— Az egész lakásom be van poloskázva, nem akarom, hogy a Stázi hallja, mit mesélek nektek! A múlt héten Ewaldot és egy pár kollégáját átküldték nyugatra, egy kongresszusra, amelyen Ewaldnak is be kellett számolni a kutatásai eredményeiről. Ez meg is történt, minden rendben ment, a csoport a Stázi kísérekkel együtt útban volt hazafelé, amikor nem tudni miért, a vonat lelassított a határ előtt. Ewald kidobta a bőröndjét és leugrott a vonatról. Ezt a főnökétől tudtam meg. Másnap beállítottak a Stázi elvtársai, és órákon keresztül faggattak, hogy ki segített Ewaldnak, kivel volt összekötetésben, hol járt, kivel találkozott, kik a barátai, ki volt nálunk látogatóban az utolsó hónapban, és így vég nélkül. Aztán egy másik szobában folytattuk

másodszor, harmadszor, ugyanazok a kérdések, persze addig a technikusok dolgoztak az „üres” helyiségekben.

Miután ezeket megtudtuk, nem egész nyugodtan mentünk be Ewaldékhoz, megvacsoráztunk és lefeküdtünk aludni. Szerencsére annyira fáradtak voltunk, hogy tényleg el tudtunk aludni. Másnap Grethe megkért, vigyem el a Skodá-jukat a szervizbe, mert a nemrég kapott hajtási engedéllyel még nem mert egyedül vezetni.

A feleségem közben egyedül maradt a lakásban. Tíz óra felé csengettek, egy idősebb úr állt az ajtó előtt, és nagyon határozottan kérdezte:

— Maga kicsoda, hogy kerül ide?

A feleségem elmagyarázta, hogy mi Grethe külföldi barátai vagyunk, és vendégségben tartózkodunk itt.

Az idős úriember bemutatkozott, ő Grethe apja, és azért jött ide, hogy rávegye a lányát, azonnal váljon el attól a csirkefogó gazembertől, ezért meg fogja várni. Miután helyet foglalt az egyik karosszékből, egy előadást tartott a feleségemnek, arról hogy micsoda egy szemét alak a veje, akit a Demokratikus Német Állam egyetemre járatott, szenzációs munkalehetőséget biztosított neki, ahol tovább fejlődhetett, és tessék, ez a hála, átszökött az imperialistákhoz, elárulta a hazáját és a Német munkásosztályt!

Szerencsére az elvtárs úrnak nem volt ideje megvárni a lányát, így aztán az ideológiai oktatásnak vége lett, és az öregúr, akiről kiderült, hogy egy nagy vállalat igazgatója, nagy mérgessen elszelelt.

Mi sem maradtunk sokáig, valahogy nem éreztük jól magunkat, a bepóloskázott lakásban, meg még az is megfordult a fejünkben, hogy hazatérésünk után nem gyűlik e meg a bajunk a Szekuritátéval vendéglátóinknak.

Grethe persze nem vált el Ewaldtól, az apja és a Stázi minden zaklatása ellenére sem. Ewaldnak, aki az egyik nagy nyugat-németországi gyógyszer trösztnél kapott kitűnő állást, sikerült két év után kivinni Grethent.

Mikor évek múltán találkoztunk Bécsben, a szocialista tábor már történelem volt, Ewald pedig egyetemi tanár egy nagy német egyetemen, és a gyógyszer konszern egyik részlegének a vezetője.